

Samed Behrengi

BİR ŞEFTALİ BİN ŞEFTALİ

♥ CAN
ÇOCUK

Resimler: SİNAN GÜRDAĞCIK
Türkçesi: ÖMER POLAT

BİR ŞEFTALİ, BİN ŞEFTALİ

Samed Behrengi

Fakir ve susuz köyün bitiŐiğinde çok büyük bir bağ vardı, güzel mi güzel, içinden suyu akan, meyva ağaçlarıyla dolu bir bağ. Bağ o kadar büyük ve ağaçlıktı ki bir ucundan dürbünle baksan, öbür ucunu göremezdin.

Köy ağası birkaç yıl önce araziyi parselleyip köylülere satmış, ama bağı kendine ayırmıştı. Tabii köylülerin arazisi düz ve ağaçlık değildi. Su da yoktu üstelik. Vadinin ortasında bir düzlük vardı. İşte ağanın bağı orasıydı. Köylüler ağadan satın aldıkları tepelerdeki engebeli arazilerde ve vadideki yamaçlarda arpa, buğday ekiyorlardı.

Her neyse, geçelim bunları; belki de öykümüzle ilgisi yok.

Bağda iki Şeftali ağacı yetişmişti. Biri daha küçük ve gençti. Bu iki ağacın yaprağı, çiçeği tıpatıp birbirine benzerdi. Her gören daha ilk bakışta ikisinin de aynı cins ağaç olduğunu anlardı.

Büyük ağaç aşılıyordu. Her yıl iri iri, pembe pembe, güzel şeftaliler verirdi. Avuca zor sığan bu şeftalileri insan ısırıp yemeye kıyamazdı.

Bahçıvan büyük ağacı bir yabancı mühendisin aşıladığını, aşığı da memleketinden getirdiğini söylerdi. Bu kadar çok para harcanan bir ağacın şeftalileri de elbette kıymetli olur.

Nazar değmesin diye birer tahtaya Kur'ân'dan "Ve in yekâd" âyeti yazılıp ağaçların gövdesine tutturmuşlardı.

Küçük şeftali ağacı hemen hemen her yıl bin çiçek açar ama bir şeftali bile vermezdi. Ya çiçeklerini döker, ya da şeftaliler olgunlaşmadan sararıp dökülürdü. Bahçıvan elinden geleni yapıyordu yapmasına ama küçük şeftali ağacında hiç değişiklik olmuyordu. Her yıl dallanıp budaklanıyor, yine de ilaç niyetine bir şeftali bile büyütmüyordu.

Küçük ağacı da aşılamağa geldi bahçıvanın aklına; ama ağaç yine değişmedi. İnat ediyordu sanki. İyice bunalan bahçıvan bir hileyle ağacı korkutmak istedi. Gidip bir testere getirdi; karısına da seslendi. Küçük şeftali ağacının

önünde testere bilemeye koyuldu. Testere bir güzel bilendikten sonra geri geri gitti; "Şimdi gelip seni kökünden keseceğim. Hele şeftalilerini dök de göreyüm bakayım!" der gibi ağacın üzerine yürüdü.

Daha bahçıvan ağaca yaklaşımadan karısı elinden tuttu:

- Ölümü gör, n'olur hakim ol kendine. Sana söz veriyorum, önümüzdeki yıldan itibaren şeftalilerini dökmeyip büyütecek. Yine tembellik ederse o zaman ikimiz birden keser, odununu tandırda yakarız.

Bu oyun da ağaçta bir değişiklik yapmadı.

Şimdi bilmek istiyorsunuz küçük şeftali ağacının sözlerini ve neden meyvalarını olgunlaştırmadığını, değil mi? Pekala. Dinleyin öyleyse.

***

Kulaklarınızı iyi açın. Küçük şeftali ağacı konuşmak istiyor. Artık çıt çıkarmayın; bakalım küçük şeftali ağacı ne diyor. Serüvenini anlatacak

galiba:

"Biz yüz, yüzelli şeftali bir sepette duruyorduk. Güneş zarif kabuklarımızı kurutmasın, al yanaklarımıza toz konmasın diye bahçıvan üstümüze asma yaprağı örtmüştü. İncecik asma yaprağından hafif bir yeşil ışık giriyordu içeri. Bu renk yanaklarımızın allığıyla karışıp çok hoş bir manzara oluşturuyordu.

Daha güneş doğmadan koparmıştı bahçıvan bizi. Bu yüzden bedenlerimiz serin ve nemliydi. Sonbahar gecelerinin soğuğu hâlâ üstümüzdeydi. Yeşil yaprakların arasından hafif bir ışık geçip sığağı içimize işliyordu.

Tabii, biz bir ağacın çocuklarıydık. Bahçıvan her yıl aynı zamanda annemin şeftalilerini toplayıp sepete koyuyor ve şehre götürüyordu. Orada ağacın evinin kapısını çalıyor, sepeti verip köye dönüyordu. Şimdi de öyle ya.

Dediğim gibi biz yüz, yüzelli olgun ve sulu şeftaliydik. Benim de tatlı ve leziz suyum vardı. Yumuşak, incecik kabuğum çatlayacak gibiydi. Yanaklarımın kırmızılığını görsen mutlaka çıplak olduğum için utandığımı sanırdın. Hele hele,

yıkanmış gibi üstümde başımda sonbahar çiyleri vardı.

İri, çetin çekirdeğim yeni bir yaşamı düşlüyordu. Daha iyisini söyleyim, ben yeni bir hayatı düşünüyordum. Çekirdeğim ayrı değildi benden.

İlk bakışta görölmek için bahçıvan beni sepetin üstüne koymuştu; belki de daha iri ve sulu olduğum için. Kendimi övmüyorum burada. Fırsatını bulan her şeftali gelişir, büyür ve olgunlaşır, bol sulu olur. Ama tembellik edip de kurtlara aldanan, onlara derilerine, etlerine, hatta çekirdeklerine kadar girme izni veren şeftaliler gelişemez.

Sepette durduğumuz gibi ağanın evine gitmiş olsaydık, ben ağanın sevgili kızına nasip olacaktım. Ağanın kızı da benden bir ısırık alacak, fırlatıp atacaktı. Ağanın evi tabii ki evinden içeri bir tane şeftali, salatalık, zerdali girmeyen Sahibali ile Pulad'ın evi gibi değildi. Oysa bahçıvan, ağanın kızı için yabancı ülkelerden meyva getirttiğini söylüyor. Kızına uçakla portakal, muz, üzüm, hatta çiçek getiriyor.

Bunun için de su gibi para harcaması gerek. Şimdi hesap et bakalım ağanın kızının giysi, okul, yiyecek, doktor, bakıcı, uşak, oyuncak, seyahat ve gezme tozma parasını. Sen de, her ay onbin Tümen, ben diyeyim onbeş bin Tümen; yine az olur.

Gelelim konumuza.

Bahçıvan elinde sepet, bağıın ortasındanki bahçeden geçerken birden ayağının altındaki sıçan yuvası çöktü; nerdeyse yere kapaklanacaktı. Ama ayakta durmayı başardı. O sırada sepet şiddetle sarsıldığından ben kayıp yere düştüm. Bahçıvan beni görmedi; çekti gitti.

Güneş, ışınlarını tüm bağa göndermeye başlamıştı. Toprak biraz ılıktı ama güneş çok sıcaktı. Belki de benim vücudum gibi serindi.

Sıcak yavaş yavaş kabuğumdan geçip etime kadar ulaştı. Vücut suyum da ısındı. Sonra sıcaklık çekirdeğime geldi. Bir süre sonra susamakta olduğumu hissettim.

Annemin yanındayken ne zaman susasam ondan suyumu alırdım; daha çok üstüme vurup beni ısıtsın diye güneşe bakardım. Güneş ışınları

üstüme gelir ve yanaklarım sımsıcak olurdu. Annemden su emer, gıdamı alır ve vücut suyum kaynamaya başlardı. Yüzümdeki damarlar daha bir al al olur, ağırlaşırdım; annemin kolunu eğer, kıvrılırdım.

Annem "Güzel kızım, güneşten kaçma. Güneş bizim dostumuz. Toprak bize gıda verir, güneş de onu pişirir. Üstelik sen güneş sayesinde güzelsin. Bak, güneşten kaçınanlar nasıl da sarı benizli ve kemikliler. Güzel kızım, bir gün güneş yere darılır da parlamayacak olursa, yeryüzünde canlı diye bir şey kalmaz; ne bitkiler, ne hayvanlar." derdi.

Bu yüzden gücüm yettikçe kendimi güneşe teslim eder, güneşin sıcaklığını emer ve içimde toplardım. Günden güne güçlendiğimi görürdüm. Hep sorardım kendime:

"Günün birinde birisi güneşi gücendirirse ve güneş de bize küserse ne olurdu halimiz o zaman?"

Nihayet bir gün anneme sordum:

- Anneciğim, günün birinde güneş hanım darılır da bize küserse, ne yaparız?

Annem yapraklarıyla yüzümdeki tozları sildi:

- Neler düşünüyorsun böyle! Sen akıllı bir kızsın. Biliyor musun kızım, güneş hanım birkaç kendini beğenmiş yüzünden küsmez bize. Ama yavaş yavaş ışığını ve sıcaklığını yitirip ölebilir. İşte o zaman başka bir güneş bulmamız gerekir. Yoksa karanlıkta kalır, soğuktan donar ve kururuz.

Sahi, nerde kalmıştık?

Evet, evet, sığağın çekirdeğime kadar gelip beni susattığından söz ediyordum. Bir süre sonra vücut suyum kaynamaya, kabuğum kurumaya ve çatlamaya yüz tuttu. Bir karınca koşa koşa geldi, etrafımda dönenmeye başladı.

Sepetten düştüğümde kabuğum bir yerden çatlamış ve vücut suyumun bir kısmı dışarı dökülmüş, güneşte katılaşmıştı. Karınca başındaki hortumu öz suyuma sokup içti. Sonra bıraktı beni. Hortumuna baktı, baktı, sonra yine daldırdı hortumunu, kaldırdı duyargalarını. Öyle hızlı çekiyordu ki hortumu kökünden sökülecek sandım birden. Karınca biraz daha zorladı. Sonunda katılaşmış öz suyumu yerinden söküp, sevinerek koşa koşa yanımdan uzaklaştı.

Tam bu sırada bir ses duydum. İki kişi duvar bahçesinden içeri atladı ve koşa koşa bana doğru geldi. Sahibali ile Pulad'dı bunlar. Meyva ile karınlarını doyurmaya gelmişlerdi. Ötekileri gibi bahçıvanın tüfeğinden korkmazlardı. Diğer köylüler adımlarını atmazlardı bağa ama Pulad ile Sahibali ayakları çıplak, yırtık pırtık yamalı bir pantolonla hep dolaşırlardı bağda. Bahçıvan birkaç kez arkalarından ateş etmiş, yine kaçmayı başarmışlardı. O zamanlar ikisi de yedi sekiz yaşlarındaydı.

Uzun sözün kısası, o gün koşa koşa geldiler, üstümden atlayıp anneme gittiler. Baktım biraz sonra geri dönüyorlar; hem de canları çok sıkılmış bir halde. Konuşmalarından bahçıvana kızdıklarını anladım.

Pulad:

- Gördün mü? Bu da bahçenin son meyvası. Bir tanesi bile kısmet olmadı.

Sahibali:

- Ne yapabiliydik ki? Adam bir ay boyunca elinde tüfek ağacın dibinden kımıldamadı.

Pulad:

- Lanet olası köpek herif! Bir tane bile bırakmamış bize. O sulu olanlarından bir tanesini ağzıma tıktırmayı ne isterdim, bilemezsin!.. Hatırlıyor musun, geçen yıl ne kadar çok şeftali yemiştik?

Sahibali:

- Biz insan değil miyiz yani. Hepsini birer birer koparıp zıkkımlansın diye o köpek herife veriyor. Suç bizde zaten. Miskin miskin oturup köyü talan etmesine izin veriyoruz.

Pulad:

- Biliyor musun Sahibali, ya bu bağ köyün malı olur ya da bütün ağaçları yakarım.

Sahibali:

- Birlikte yakalım.

Pulad:

- Yakmazsak şerefsiziz.

Çocuklar öylen sinirlenmişti, öyle tepiniyorlardı ki tekme yemekten korktum birden. Ama, yapmadılar. Ben tam karşılarındayken Pulad'ın ayağına diken battı. Pulad eğilip diken çıkarırken gözü bana ilişti, ayağındaki diken unuttu. Beni yerden alıp

Sahibali'ye "Bak Sahibali!" dedi.

Çocuklar beni elden ele dolaştırıp sevindiler. Beni öyle yemek istemediler. Çok sıcaktım. Serinletip yemelerini istiyordum; o zaman daha çok tad verirdim. Kırış kırış kirli elleri kabuğumu tahriş ediyordu. Ama memnundum halimden. Son zerreme kadar beni lezzetle yiyeceklerini, sonra yalanıp parmaklarını emeceklerini biliyordum. Tadım günlerce, haftalarca damaklarında kalacaktı.

Sahibali:

- Pulad, yemin ederim hiç böyle iri şeftali görmemiştim.

Pulad:

- Hayır, görmemiştik.

Sahibali:

- Havuz kenarına gidelim. Serinletip yersek daha lezzetli olur.

Beni öyle dikkatle götürdüler ki sanki vücudum incecik bir camdan yapılmıştı da bir sarsıntıda düşüp kırılacak gibiydim.

Havuz kenarı serin ve gölgeliydi. Kavak ve söğütler öyle serin bir gölge salmışlardı ki daha

ilk nefeste serinliği çekirdeğime kadar hissettim. Dikkatle beni suya bıraktılar. Dört küçük ve kirli el sımsıkı suda tuttu beni. Su buz gibiydi. Biraz bekledikten sonra Pulad:

- Sahibali!

- Ha, sytle.

- Diyorum ki bu Şeftali çok kıymetlidir değil mi?

- Evet.

- Evet demekle olmaz. Sence ne kadar eder?

Sahibali biraz düşündü:

- Ben de çok değerli olduğunu söylüyorum.

- Mesela kaç?

Sahibali yine düşündü:

- Bir güzel soğutursak...hımmm.. bin Tümen.

- Senin de hiç paradan anladığın yok.

- İyi, maŐallah, sen hazinenin başına oturmuŐsun; sen söyle bakalım kaç edermiŐ?

- Yüz Tümen.

- Bin yüzden daha çok ama.

- Valla uydurmuyorum; babamdan duydum.

- Madem yle, belki ikisi de birdir ha? Ben de uydurmuyorum; babamdan duydum.

Pulad yavşaca dokundu bana:

- Ellerim dondu. Bence yeme zamanı geldi.

Sahibali de dikkatle dokundu bana:

- Evet, buz gibi olmuş.

Sonra sudan çıkardı beni. Dışarı çıkınca dışarıyı sıcacık hissettim. Sandıklarından daha leziz olduğumu göstermek için beni hemen yemelerini istiyordum. Güneşten ve annemden aldığım tüm gıda ve sıcaklığı bu iki köylü çocuğunun bedenine ulaştırmaktı arzum.

Pulad ile Sahibali beni yemeye karar verdiklerinde, ömrümde kaç defa halden hale girdiğimi, daha da kaç defa gireceğimi düşünüyordum. Kendi kendime düşündüm: "Bir zamanlar vücudumun zerreleri toprak ve su idi, bazıları da güneş ışığı. Annem bunları az az topraktan emdi, emdi, dallarının uçlarına kadar ulaştırdı. Sonra annem tomurcuklandı, çiçek açtı ve yavaş yavaş ben ortaya çıktım. Vücudumdaki tüm zerreleri az az annemin bedeninden aldım, güneş ışınlarıyla karıştırdım. Çekirdeğim, kabuğum ve etim oluştu ve nihayet olgun, sulu bir şeftali oldum. Şimdi Pulad ile Sahibali beni

iyorlar. Bir süre sonra zerrelerim onların vücutlarında et, saç, kemik olacak. Elbette bir gün onlar da ölecek.O zaman benim vücudumun zerreleri ne olacak?"

Çocuklar beni yemeye karar verdiler. Sahibali beni Pulad'a verdi:

-Isır bir kere.

Pulad bir ısırık aldı ve Sahibali'ye verdi beni. Sonra başladı yalanmaya. Sahibali de bir ısırık aldı ve beni verdi Pulad'a.

Dediğim gibi tadım damaklarında kaldı.

Şimdi etlerim ortadan kayboluyordu ama çekirdeğim yeni bir yaşam düşüncesindeydi. Bir dakika sonra şeftali olarak benden geriye hiçbir şey kalmamıştı. Oysa çekirdeğim ne zaman ve nasıl yeşermeye başlayacağını planlıyordu. Ben belirli zamanlarda ölüyor ve tekrar diriliyordum.

Son kez Pulad beni ağzına aldı ve son zerresine kadar etlerimi emdi. Beni ağzından çıkardığında artık şeftali değildim. Sert kabuklu, içinde yeni bir yaşamın tohumunu gizleyen canlı bir çekirdektim. Sadece kabuğumu çatlatıp yeşerecek kadar dinlenmeye ve nemli toprağa

ihtiyacım vardı.

Çocuklar parmaklarını son defa emip yalandıktan sonra Pulad:

- Şimdi ne yapalım?

Sahibali:

- Suya girelim.

Pulad:

- Çekirdeğini yemeyelim mi?

Sahibali:

- Bir planım var. Bırak, kalsın.

Pulad beni söğüt ağacının dibine bıraktı.

Gerisin geri gitti gitti; sonra koşa koşa sırtüstü suya atladı. Atlarken dizlerini karnına kadar çekmiş, elleriyle dizlerini sarmıştı. Bir an suda kayboldu, çırpındı ve ayağa kalktı. Çevresindeki çamurlar da bu arada suya karıştı. Su çenesinin altına kadar geliyordu. Başından, kulağından, yüzünden yosunlar sarkıyordu.

Sahibali:

- Pulad, yüzünü o yana çevir.

Pulad:

- Pantolonunu mu çıkaracaksın?

Sahibali:

- Evet. Babamın yüzdüğümüzü anlamasını istemiyorum. Döver yoksa beni.

Pulad:

- Öğleyin döneceğiz eve. Daha vaktimiz var.

Sahibali:

- Tepedeki güneşi görmüyor musun yoksa?

Pulad bir şey demeyip yüzünü öbür tarafa çevirdi. Sahibali'nin suya düşüş sesini duyunca yüzünü çevirdi, sonra yüzmeye, suya dalmaya ve birbirlerine su atmaya başladılar. "Geç oldu" deyip sudan çıktılar. Pulad pantolonunu birkaç defa silkeledi. Sonra beni de söğütün dibinden alıp yola koyuldular. Bağın sonundaki duvara tırmanıp öbür tarafa atladılar. Köy evleri ağanın bağından daha uzaktı.

Pulad:

- Eee, onun için bir planın vardı hani.

Sahibali:

- Gölge gelsin iyice, sana seslenirim. Tepeye çıkar otururuz, orada sana planlarımı söylerim.

Köyün sokakları tenhaydı ama her taraf sinek ve gübre doluydu. İri bir köpek duvarın üstünden atlayıp ayağımızın önünde durdu. Pulad köpeği

okşadı sonra kalkıp evine gitti. Köpek de onun peşinden eve girdi.

Sokak yokuş yukarıydı. Yokuş öylesine dikti ki yol ile Pulad'ın evinin damı aynı seviyedeydi. Sahibali damlardan geçerek evine gitti. Birkaç ev yukarıda kendi evleri vardı. Beni avucunda sımsıkı tutup bahçelerine atladı. Ayakları dizlerine kadar annesinin bir saat önce döktüğü hayvan dışkısına battı. Sahibali'nin bundan haberi yoktu. Annesi ses duyunca evden başını uzattı:

- Sahibali, çabuk babana bir lokma ekmekle su götür.

Sahibali beni tavlaya götürdü ve bir köşede, gübrelerin arasında bir delik açıp beni oraya gömdü. Artık karanlık ve gübre kokusu dışında hiçbir şey anlamadım. Orada kaç saat kaldığımı hatırlamıyorum. Keskin gübre kokusundan neredeyse boğulacaktım. Nihayet üstümden gübrenin kaldırıldığını hissettim. Sahibali'ydi. Beni çıkardı, bir iki kez elleri arasında ovuşturdu, temizlemek için pantolonuna sürdü. Geldiğimiz yoldan gittik; Pulad'ın evinin damına geldik.

Annesiyle kızkardeşi damda tezek yaparken kuru tezekleri duvardan alıp istifleyen komşu kadınla konuşuyorlardı.

Sahibali Pulad'ın annesine sordu:

- Pulad nerde?
- Pulad keçiyi kıra çıkardı; evde yok.

Pulad'ı tepede bulduk. Kara keçiyi salıvermiş, otlatıyordu. Kendisi de köpeğiyle birlikte bizi bekliyordu. Pulad ile Sahibali'nin ciltlerinin kabuğunun rengiyle aynı olduğunu farkettim birden. İki de güneşte o kadar çıplak kalmışlardı ki tenleri bronzlaşmıştı.

Pulad sabırsızlıkla:

- Eee, planını anlat bakalım.
- Bir şeftali ağacının olmasını ister misin?
- Deli misin, istemezmiyim hiç.
- Gidelim öyleyse.
- Keçiyi ne yapacağız?
- Eve bırakalım.
- Güneş batmadan getirmememi söyledi

annem.

- Köpeği başında bırakırız öyleyse.

Pulad köpeğin başını, kulağını okşadı:

- Ben dönene kadar keçiye göz kulak ol, tamam mı?

Koşa koşa gittik bir bağın duvar dibine.

Sahibali:

- Atla haydi.

- Artık planını gizlemen gerekmez. Anladım ben. Şeftali çekirdeğini ekeceğiz.

- Doğru. Çekirdeğimizi bağın ucundaki sırtta dikeriz. Birkaç yıl sonra biz de şeftali ağacı sahibi oluruz. Neden başka bir yere değil de buraya diktiğimizi anlayacaksın.

Tepede, taşların arasında şeftali ağacı büyümez. Ağaç su ister, yumuşak su ister.

- Tamam tamam, nutuk çekmeye kalkma.

Yukarı çıkıp bakayım bir, bahçıvan gelmiş mi?

Bahçıvan henüz şehirden dönmemişti. Pulad ile Sahibali bağın bir köşesinde toprağı kazdılar. Beni açtıkları çukura yerleştirdiler, üstümü kapatıp gittiler.

Karanlık ve nemli toprak beni sardı, sıkıştırıp vücuduma yapıştı. Tabii o zaman yeşeremezdim. Yeşerme gücü kazanmam için bir süre geçmeliydi.

Toprağa işleyen soğuktan kış geldiğini, toprağın karla kaplandığını anladım. Yarım karış mesafeye kadar toprak donmuştu ama toprağın altı beni üşütmeyecek, dondurmayacak kadar sıcaktı.

Böylece geçici bir süre için hareketsiz kaldım, toprağın altında tatlı bir uykuya yattım. Bahar gelince güçlenerek uyanmak, yeşermek, topraktan çıkmak ve Sahibali ile Pulad için bol meyvalı bir ağaç olmak için uyudum. İri, sulu ve utangaç güzel kızların yanakları gibi şeftalileri olan bir ağaç olmak için.

Kışın gördüğüm rüyalardan pek fazla bir şey hatırlamıyorum. Ama sadece bir düşümde büyük bir ağaç olduğumu, Pulad ile Sahibali'nin üstüme çıkıp dallarımı salladıklarını, köyün tüm çıplak çocuklarının yanıma toplandığını, şeftalilerimi havada kapıştıklarını, lezzetle yediklerini, ağızlarından akan suların göbeklerine kadar süzöldüğünü gördüm. Kel bir çocuk durmadan Pulad'a sesleniyordu: "Pulad. Yediklerimizin adı neydi, söylemedin. Eve dönünce büyükanneme ne yediğimi söylemek istiyorum. Çok yedim, ama

o kadar lezzetliydi ki hâlâ doymadım. Yine yiyebilirim, yine yiyebilirim."

Üstlerinde hiçbir şey olmayan iki çocuk daha vardı. Ağızlarına, burunlarına, bülülerine sinek üşüşmüştü. Çocuklar ellerine kocaman kocaman şeftali almış, zevkle ısırıp "ıh ıh" diyorlardı.

Bu düşlerimden biriydi.

Son olarak badem çiçeğini gördüm düşümde.

Hasta ve baygın yatarken yumuşak bir ses geldi birden. Sesle birlikte tanıdık kokuların toprağa girmekte olduklarını hissettim. Şöyle diyordu bir ses: "Badem çiçeği, gel kokunu güzel şeftalinin yüzüne sür. Yine uyanmazsa yüzüne, vücuduna sür ellerini. Güzel kokuyu iyi alır. Her ne ise işte, en kısa zamanda uyandır. Filizlenip yeşerme zamanı. Bütün çekirdekler uyanıyor."

Üstümde ve yüzümde hareket eden badem çiçeğinin elleriyle kokusu öyle hoştu ki hep uyumak istiyordum. Ama olmadı. Uyandım. Tekrar uyur gibi yapmak istediğimde badem çiçeği: "Artık nazlanma canım. Karnında yaşam tohumu var, yeşermeye, büyümeye, meyva vermeye karar verdin, öyle değil mi?" dedi.

Badem çiçeği güzel bir gelin gibiydi. Beyaz ve tertemiz kardan bir elbise giymişti ve dudakları tomurcuklanmıştı. Ben tabii kar görmemiştim. Şeftaliyken annemden öğrenmişim karın nasıl bir şey olduğunu.

Badem çiçeğinin önce kimle konuştuğunu, kimin onu başıma gönderdiğini bilmek istiyordum. Badem çiçeği kollarını boynuma attı, beni öptü ve gülerek "Ne kadar iri cüsselisin! Kucağıma sığmıyorsun!" dedi.

Sonra baharın buraya geldiğini, yeşerip filizlenme zamanının yaklaştığını söyledi.

Bahar ismini duyunca uyuyordum da uyanıverdim sanki. Baharın gelip gittiğini ve henüz kabuğumu yaramadığımı sanıyordum. Bu düşünceler içinde uykumdan sıçradım. Baktım, karanlık ve ıslak toprak beni kucaklamış naz yapıyor. Kabuğum dışardan ıslaktı ve içerisi terlemişti. Yüzümden su zerreleri dökülüyor, her yanıma sarıyor, bedenime işleyip toprağa gidiyordu. Etrafımda birkaç bitki tohumu vardı ve köklerini yayıyorlardı. Biri basbayağı boy atmış, sanırım topraktan dışarı çıkmıştı. İncecik

kökleri başlarını o yana bu yana çeviriyor, gıda ve su zerreciklerini emiyor, bir yerde toplayıp yukarı gönderiyorlardı. Tanımadığım bir başka bitki tohumu da küçük küçük kök salmış, başını eğmiş, sabırla usul usul toprağı deliyor, yukarılara çıkıyordu. İki gün sonra güneşin doğuşunu izlemeye karar vermişti.

Vücudumun tam altından başka bir kök geçiyor; ilerlerken hep gıdıklıyordu beni. Su kenarındaki badem ağacına ait olduğunu söylüyordu. Badem kökleri de var gücüyle toprağın nemini ve gıda taneciklerini emip içine alıyordu.

Üstüme akan su, toprağın üstündeki kara aitti ve birkaç gün sonra kesildi.

Bir gün bir hışırtı duydum. Bir grup kara ve akıllı karınca yanıma gelip beni ısırmağa başladılar. Karıncalar güneşin sıcaklığını, bahar kokusunu toprağı getirmişlerdi. Isırmalarından tünel açtıklarını anladım. Bir süre daha beni ısırmağa devam ettiler ama beni delemeyeceklerini anlayınca yollarını değıştirip başka yöne doğru tünel açmağa koyuldular.

Toprağım üstüne çıkıp ağaç olacağım zamana kadar bir daha görmedim onları.

O kadar su içmiştim ki şiştiş şiştim ve sonunda kabuğum parçalandı. Sonra minicik beyaz kökümü kabuğumdaki aralıktan dışarı gönderip toprağa saptadım. Böylece gelişip kök salacak ve dik durup boy atabilecektim. Sonra minik gövdeyi gönderdim dışarı. Başını eğip yukarıya doğru toprağı delmesini, boy atmasını ve güneşi bulmasını öğrettim ona. Minik gövdemin ucunda küçücük bir filizim vardı. Toprakta çıktığımda ondan yapraklı bir gövde oluşturacaktım. İyice kök salıp yiyecek toplayacak hale gelene kadar depoladığım besinleri yiyor, minik köklerimi ve küçücük gövdeyi bunlarla besliyordum.

Toprakta boğulmayacağım kadar hava vardı. Dışarının sıcakđı yine giriyordu toprağa.

Bu sıralarda artık yorgun değildim. Önceleri kendi içimde gelişmiştim. Kendimi yok edip yeni bir şey olmuştum. Tabii çekirdek olduğum zamanlar her şeyi tam olan bir çekirdektim; serpilip hareket edemiyordum. Ama ağaç olmak istiyordum artık. Çok eksikđi olan bir ağaçtım ve

gelişip serpilecek çok yerim vardı.

Düşünüyordum kendime kendime: Tam bir çekirdekle eksik bir ağaç arasındaki fark, tam çekirdeğin çıkmaza girdiği ve değişmediği takdirde çürüyeceği, eksik ağacın ise önünde çok parlak bir geleceği olduğuydu. Her şey saniye saniye değişiyordu. Bu değişimler üstüste gelince ve belirli bir aşamaya varınca artık bunun o eski şey olmadığını, bambaşka bir şey olduğunu hissederiz. Örneğin ben artık bir çekirdek değil, bir ağaç şeklini almıştım. Minik köklerim ve gövdem vardı; filizlerim, sarı sarı yaprakçıklarım vardı. İki çeneğim arasına, başımın üstüne toplamıştım bunları ve sürekli boy atıyordum. Topraktan çıktığım vakit yaprakçıklarımı güneşe tutmak istiyordum. Böylece güneş yapraklarıma yeşil renkler verecekti. Bol tomurcuklu, sulu şeftalileri olan, çiçekli dalları olan bir şeftali ağacı düşü kuruyordum. Küçücük bir ağaçtım; yine de önümde ne parlak bir gelecek vardı!..

Ceviz iriliğinde bir taş yolumu kesmişti ve yukarı çıkmama izin vermiyordu. Onu delemeyeceğimi anlayınca ister istemez

çevresinden dolanıp yukarı çıktım.

Yukarı çıktıkça güneşin sıcaklığını hissediyor, daha da güneşe doğru uzanıyordum. Şimdi artık toprak üstündeki otlar arasında hareket ediyordum. Sonunda güneşin ışığının az çok toprağı aydınlattığı bir yere geldim. Üstümde incecik bir kabuktan başka bir şey kalmadığını anladım. Birkaç saat sonra bir baş darbesiyle toprağı yardım ve beni karşılamaya gelen ışığı ve sıcaklığı gördüm.

Şimdi toprağın üstündeyim. Bu toprak annemin annesi, benim annem, tüm canlı varlıkların annesiydi.

Oradaki toprak yığnında beyazlara bürünmüş badem ağacı güneşin altında parlıyordu. O kadar mutluydu ki beni de yürekten mutlu etti. Selam verdim. Badem ağacı: "Selam ay kadar güzel yüzüne, canım. Toprak üstüne hoş geldin. Yer altından ne haber?"

Çalılar boy atıp gölge salarken benim hâlâ iki açık yeşil yaprağım vardı ve yeni yeni başımı dik tutabiliyordum.

Bir gün Pulad ile Sahibali yanıma geldiler. On,

on iki yeşil yaprağım vardı. Boyum kimi bitkilerden daha uzundu ve çalı da benden uzundu. O kadar hızlı boy atıyorlardı ki şaşırıp kalıyordum. İlkin, birkaç güne kadar badem ağacını da geçeceklerini sandım. Ama toprakta sağlam köklerinin olmadığını anladığım zaman "Bunlar kısa zamanda solup yok olacaklar" dedim kendi kendime.

Pulad ile Sahibali beni görünce sevindiler. "Bu ağaç artık bizim malımız." dediler. Çaydan birkaç avuç su getirdiler ve dibime doğru döküp gittiler. Galiba bahçıvan o yakınlardaki tarhları suluyordu. Bel sesi duyuluyordu çünkü.

Bahar sonlarına doğru çalıların artık büyüyemeyeceklerini gördüm. Çiçek açıp tanelerini saçıyor ve yavaş yavaş sararıyorlardı. Yaz geldiğinde ben de onların boyundaydım ama henüz dalım yoktu. Biraz daha boy atıp dal vermek istiyordum.

Pulad ile Sahibali sık sık yanıma geliyor ve bazen bir süre oturup benim geleceğim ve kendi planları hakkında konuşuyorlardı. Bir gün de kocaman, pırıl pırıl parlayan kıvılcık bir yılan

getirmişlerdi. Sopa ile yılanın beynini dağıtmışlardı anlaşılan. Toprağı yarım metre kazıp yılanı oraya gömdüler.

Pulad ellerini çırparak "Çok keyifli olacak!" dedi.

Tabii, maksadı bendim.

Sahibali "Bir yılan birkaç misli gübreye bedeldir" dedi.

Pulad:

- Sanırım seneye ilk meyvasını yeriz.

Sahibali:

- Bilmem. Şimdiye kadar ağacımız olmadı ki.

Pulad:

- Olsun. Duyduğuma göre şeftali ağaçları çabuk meyva vermiş.

Ben de biliyordum bunu. Annem iki yaşındayken iki şeftali vermiş.

Şeftalilerim büyüyüp olgunlaştığında ne şekil alacaklarını merak ediyordum. Şeftalilerin vücudumdaki öz suyunu nasıl emeceklerini görmek için en kısa zamanda meyva vermek istiyordum. Şeftalilerimin ağırlık etmesini ve yere degecekmiş gibi dallarımı eğmelerini

istiyordum.

Vücudumda incecik borular oluşturmuştum. Köklerimin yerden aldığı bu borular yukarılara gönderiyordu. Sonbahar ortalarına doğru bu boruları birkaç yerden düğümledim ve köklerim artık yukarıya özsuyu göndermez oldu. Böyle olunca besinini alamayan yapraklarım sararmaya başladı. Ben de kuyruklerini kestim. Rüzgar esince yapraklarım yere düştü ve çırılçıplak kaldım.

Her yaprağın kuyruğunun köküne küçücük bir düğüm atmıştım. Gelecek baharda bu düğümlerin her birinden bir filiz ve dal vermeyi planlıyordum. İlk meyvamı da düşünmüştüm. Annem gibi iki yaşında meyva vermek istiyordum. Tam anımsamıyorum, bedenimde dört beş düğüm vardı. Bunlardan tomurcuk ve çiçek vermeyi düşünüyordum. Hep çiçeklerimi düşünmeyi seviyordum.

Hava soğudukça beni bir uykudur alıyordu. Yere kar düşüp de toprak donunca derin bir uykuya daldım.

Pulad ile Sahibali etrafıma çuval parçaları

koymuşlardı. Hâlâ ince ve yumuşak bir kabuğum vardı ve kışın her taraf don tuttuğunda tavşanlar için leziz bir yiyecek sayılırdım. Üstelik soğuk almam da mümkündü. O zaman bahar gelince yeniden kökten yeşerip büyümem gerekirdi.

Bahar gelince her şeyden önce köklerim uyandı, sonra özsuyu gelince gövdem uyandı. Filizlenip kımıldanıp şiştiler. Topraktan vücuduma gelen su vücudumun her organını uyandırıyor ve harekete zorluyordu. Filizlerimde minik minik yapraklar oluşturuyordum. Filizlerim baş verdiğinde bunları büyütüp genişletecektim. Şimdi goncalarım arpa büyüklüğünde, hatta biraz daha büyük olmuştu. Bana kala kala üç gonca kalmış, diğerlerini obur bir serçe gagalayıp yemişti.

Üç çiçek açtım. Ama işin ortasına gelince üçünü de büyütemeyeceğimi anladım. Çiçeklerimden biri solup düştü. İkincisi badem haline gelmişti. Ona da besin gönderemedim. İkinci çağlam da soldu ve rüzgar esip yere düşürdü. Bunun üzerine tüm gücümü toplayıp eşi benzeri olmayan bir tanecik şeftalime

göndermeye başladım. Herkesin bunu görüp gözlerinin fal taşı gibi açılmasını, bu şeftaliyi yiyenin bir daha ağzına başka meyva almamasını istiyordum.

Çiçek açtıktan birkaç gün sonra çiçek yapraklarımı döktüm ve çiçeğimin çanağı içindeki meyvamı beslemeye, büyütmeye başladım. Sonunda çiçek çanağım çatladı ve çağlam ortaya çıktı.

Şeftalim tepeme yakın bir yerdeydi. Daha çağlayken bile beni birazcık eğdi. İstediyim gibi bir şeftali yaptığımda belimin eğileceğini, belki de kırılacağını düşünüp kaygılanıyordum. İster istemez katlanacağım bu zorluklara rağmen şeftalimin solup dökülmesine asla razı değildim. Doğrusunu isterseniz, gelecek yıllarda şeftalilerimin sayısını bine çıkarmayı planlıyordum. Bu nedenle daha ilk şeftalide kendimi denemeliydim. Çocukların yakınımnda toprağa gömdükleri yılan parçalanmış ve toprağı güçlendirmişti. Bu yılan yüzünden bayağı bayağı dallanıp budaklanmışım.

Pulad ile Sahibali bu günlerde pek az yanıma

geliyorlardı. Sanırım babalarının yanında tarlaya veya hasat ve harman yapmaya gidiyorlardı. Ama bir gün beni görmeye geldiler ve ellerindeki sopayı yanımda toprağa gömdüler ve beni ona bağladılar. Galiba o gün Pulad birdenbire "Sahibali!" demişti:

Sahibali:

- Ne var, söyle!

Pulad:

- Bahçıvan olacak bu köpoğlu bizim ağacı bulmasın sakın!..

Sahibali:

- Balsa ne olacak sanki?

Pulad bir şey demedi. Sahibali:

- Hiçbir halt edemez. Ağacı biz dikip yetiştirdik. Meyvası da bizimdir.

Pulad düşünceye dalmıştı. Sonra:

- Yer bizim değil ama.

Sahibali:

- Yine de bir halt edemez. Yer, onu ekenin malıdır. Ağaç diktiğimiz şu ufacak yer bizim malımızdır.

Pulad cesaretlendi:

- Evet ya, bizim malımız. Bir halt ederse, yakarız bütün bahçeyi.

Sahibali çıplak ve güneşten yanmış göğsünü yumruklayarak:

- Ölürüm de yaşatmam onu. Bahçesini yakar, kaçarız.

O gün Pulad ile Sahibali o sopayı bana bağlamasaldı, geceleyin mutlaka kırılırdım. Çünkü gece fırtına çıkmış, bütün dalları, yaprakları birbirine katmıştı. Sabahleyin bademin birkaç dalının kırıldığını gördüm çünkü.

Günler günleri kovalıyor ve ben var gücümle şeftalimi irileştiriyor, irileştiriyor, yanakları kızarsın ve sıcak etine işlesin diye güneşte tutuyordum. Kızım vücuduma sımsıkı yapışmış, öyle emiyordu ki bazen vücudum sızlıyordu. Ama hiç kızmıyordum ona. Şimdi anne olmuştum artık ve güzel mi güzel bir kızım vardı.

Sahibali ile Pulad benimle öyle ilgilenir olmuşlardı ki bahçedeki diğer ağaçları unutmuşlardı adeta. Geçen yıllarda olduğu gibi annemin şeftalileri için pusuya yatmıyorlardı. Ben kendimi onların biliyor, vaktiyle beni

yedikleri gibi Şeftalim olgunlaŐtıđı zaman onu da koparıp afiyetle yemelerine hak veriyordum.

Bahar baŐlarıydı. Bir gün Pulad tek başına yanıma geldi; çok zgnd. İlk kez onlardan birini tek başına görüyordum. Pulad önce suladı beni; sonra otlara oturup yavaş yavaş bana ve Şeftalime "Şeftali ağacım, güzel Şeftalim. Neler oldu biliyor musun? Neden bugün yalnızım, biliyor musun? Evet, bilmiyorsun. Sahibali ld. Yılan soktu onu.... "Yaşlı Boncuk Nine" sabaha kadar başında durdu. Sanırım elinden bir Şey gelmiyordu. Söylediği bütün ilaçları Sahibali'nin babası ile birlikte kırlardan, dağlardan topladık ama Sahibali yine iyileŐmedi. Zavallı Sahibali!..Niye beni yalnız bıraktın bilmem ki?..."

Pulad ağlamaya başladı. Sonra tekrar konuŐtu: "Birkaç gün önce, öğleyin kırdan dönerken tepede rastlaŐtık. Yılan yakalayıp getirmeye karar verdik, hani geçen yıl da toprağını gçlendirsin diye buraya gmmŐtk ya... Yılanlar Vadisi'ne gittik. Yılanlar Vadisi'nde istemediğin kadar yılan vardır. Vadinin bir tarafında dağ var. Dağ bir parça kayadan

oluşmuş. Hayır; irili ufaklı binlerce taşın gökten yağıp biriktiğini düşün. Yılanların yuvası var taşların arasında. Sıcaktan vücutları ısınınca dışarı çıkarlar. Bizim tarla, komşumuzun tarlası, Sahibali'nin dayıoğlunun tarlası ve birkaç kişinin daha tarlası Yılanlar Vadisi'nde. Her taraftan yılan ısıkları duyulur.

"Sahibali'yle dağın aşağılarında taşların arkalarına bakıyor ve sana semiz bir yılan bulmak için sopalarımızı yılan deliklerine sokuyorduk. Yine böyle çıplaktık. Üstümüzde sadece bir pantolon vardı. Sırtımız o kadar ısınmıştı ki yumurta koysan pişerdi. Bir taştan öbür taşa atlarken birden Sahibali'nin ayağı kayıp sırtüstü yere düştü ve yere düşmesiyle vadide bir çığlığın yankılanması bir oldu. Sahibali sırtüstü yatarken bir yılan üstüne çıkıp çöreklenmişti. Sahibali bir çığlık daha attı ve oradan vadinin dibine, toprak üstüne düştü. Artık yılanı göz açtırmadım. Önce kafasına indirdim sopayı, sonra karnına; bir kere daha vurdum başına. Karnında iki fare ile bir serçe vardı.

"Sahibali baygın yatıyor ve sesi soluğu

çıkılmıyordu. Sopası bir yerlere düşmüştü. Yılanın soktuğu yer kızarmıştı. Yılan ayağını veya elini soksaydı, ne yapacağımı biliyordum. Ama sırtının ortasına ne yapabilirdim? Çaresiz, Sahibali'yi omuzuma alıp köye getirdim. "Yaşlı Boncuk Nine" sabahleyin mezar başındayken anneme, Sahibali'yi hemen ona getirseymişim ölmeyeceğini söylüyordu. Ama Sahibali'yi nasıl daha erken yetiştirebilirdim ki? Şeftali ağacı, sen de bilirsin, Sahibali benden ağırdı. Bir eşeğim olsaydı ve geç kalsaydım, o zaman "Boncuk Nine" geciktiğimi söylemekte haklı olabilirdi. Ne gelirdi elimden?..."

Pulad yine ağlamaya başladı. Sahibali ile Pulad'ı çok ama çok sevdiğimi hissediyordum şimdi. Bundan böyle Sahibali'yi bir daha göremeyeceğimi düşündüğümde neredeyse üzüntümden tüm yapraklarımı döküp sonsuza dek kuruyacak ve tomurcuk vermeyecektim.

Pulad ağlamasını bıraktı:

- Artık köyde kalamam ben. Nereye gitsem Sahibali karşımda canlanıyor ve üzülüyorum. Dağa giderken, keçiyi kırdan otlatmaya

götürürken, taşlara elimi sürerken, hayvan dışkıları üstünde yürürken, ot yolarken, damlara çıkarken hep Sahibali gözümde canlanıyor. Sanki hep beni çağırıyor: Pulad!... Pulad!... Evet şeftali ağacı; bu sesi duyacak gücüm kalmadı. Şehre gidip dayımın yanında bakkal çırağı olacağım. Sahibali'nin yaşaması için ne yapmalıydım, bilmiyorum. Onun gibi düşüp ölmek için ne yapmam gerek, onu da bilmiyorum. Ben küçüğüm, aklım hiçbir şeye ermiyor. Tek bildiğim, artık köyde kalamayacağım. Ben gidiyorum şeftali ağacı. Şeftalini sana bırakıyorum.

Pulad kalkıp gideceği sırada şeftalimi ayağının önüne düşürdüm. Pulad şeftaliyi aldı, kokladı, sonra tozlarını sildi. Tepeden aşağı eliyle okşadı beni ve çekip gitti.

Ertesi yıl boy atmış, dallanıp budaklanmış, iyice serpilmişim. Yirmi otuz çiçeğim vardı. Başımı dik tutabiliyor, öteye beriye uzanıp bahçenin diğer taraflarını seyredebiliyordum.

Bir gün böyle bakınıp dururken bahçıvan farkedip yanıma geldi. Sevinçten ne yapacağını

bilmiyordu. Yaprak ve çiçeklerimin şeklinde kimin çocuğu olduğumu anladı. Hiç zahmet çekmediği halde bahçesinde güzel bir şeftali ağacı bitmişti. Para uğruna köylüleri kendine düşman eden zengin bir adamın uşaklığını yapan bahçıvan eline düşmüştüm ya; buna çok üzülüyordum.

On onbeş şeftali vermiştim. Ama şeftalilerimin kime nasip olacağını düşündükçe kendimden nefret ediyordum. Beni Pulad ile Sahibali dikip büyütmüştü. Şeftalilerim de onların hakkıydı.

Bir gün bir fikir geldi aklıma. O gün şeftalilerimi dökmeye başladım. Bahçıvan durumu farkettiğinde dalımda hiç şeftali kalmamıştı. Yerimin kötü olduğunu düşündü ve yüksek sesle "Seneye yerini değiştiririm. Böylece hem iyi su alırsın hem iri ve güzel şeftaliler verirsin." dedi.

Ertesi bahar köklerimi uyandırdığımda tüm düzenimin bozulduğunu, bazılarının kuruduğunu, bazılarının da yolunduğunu gördüm. Tabii sağlam kalan köklerim az değildi. İlk sağlam olan köklerimi nemli toprağa

daldırdım, sonra yeni yeni kökler çıkartıp çevreye gönderdim. Sonra filizlenme, yaprak ve tomurcuk verme düşüncesine kapıldım. Derken annemi tanıdım.

O günden beri ne kadar zaman geçti bilmiyorum. Bahçıvan bir türlü benden meyva alamadı. Bundan sonra da alamayacak. Ben ona itaat etmiyorum. Şimdi akli sıra beni korkutmaya, testereyle kesmeye, yıldırmaya çalışıyor.